

Sp. zn. 3391/2020/VOP/MH
Č. j. KVOP-28963/2021
Datum 12. července 2021

Vážený pan
PhDr. Lubomír Zaorálek
ministr
Ministerstvo kultury
Maltézské náměstí 1
118 00 Praha 1

Vážený pane ministře,

opětovně se na Vás obracím ve věci podnětu paní A., bytem xxx, kterým vyjádřila nesouhlas s postupem Ministerstva kultury ve věci posouzení návrhu na změnu ochranného pásma kolem kulturních památek areálu chrámu Navštívení Panny Marie na Sv. Kopečku a areálu bývalého premonstrátského kláštera Hradisko u Olomouce.¹

Shrnutí

Předmětem mého šetření byl postup Ministerstva kultury (dále také „ministerstvo“) při vyřízení podání stěžovatelky, jimiž se na ministerstvo opakovaně obrátila se žádostí o posouzení změny ochranného pásma, řešení situace na pozemku parc. č. X v k. ú. W v důsledku změny podmínek v daném území, včetně prověření námitky nečinnosti ministerstva při vyřízení podání stěžovatelky ze dne 27. 5. 2020, kterým ministerstvo požádala o podání vysvětlení a zjednání nápravy.

Dne 12. 3. 2021 jsem vydal zprávu o šetření, kde jsem uvedl, že ministerstvo nepostupovalo při posouzení věci v souladu se zásadou materiální pravdy, neboť nezjistilo stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

Ministerstvu jsem dále vytkl, že se dostatečně přezkoumatelným způsobem nevypořádalo s námitkami, které stěžovatelka proti jeho sdělením uplatnila.

Jako důvodnou jsem shledal námitku stěžovatelky, jež poukazovala na nečinnost ministerstva, respektive prodlevy při vyřízení jejího podání ze dne 27. 5. 2020, které ministerstvo vyřídilo až sdělením ze dne 1. 9. 2020.²

Vzhledem k tomu, že ministerstvo mé výhrady k postupu v uvedené věci neakceptovalo, vydal jsem dne 11. 5. 2021 podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv³ závěrečné stanovisko, kde jsem uvedl, že odpovědi a vyjádření ministerstva, byť se opírají o písemná vyjádření Národního památkového ústavu (dále jen „NPÚ“), nejsou podle mého soudu přílehlavá a nezohledňují skutečný stav území, který se zcela nepochybně odchýlil od stavu daného ochranným pásmem i platným územním plánem.

1 Rozhodnutí Okresního úřadu Olomouc, referátu kultury, ze dne 21. 9. 1995, zn. Kult. 2973/95/G, ve znění rozhodnutí ze dne 10. 10. 1995, zn. Kult. 2973/95/G.

2 Zn. 53235/2020 OPP.

3 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

Součástí stanoviska byl návrh opatření k nápravě spočívající v tom, aby ministerstvo ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení závěrečného stanoviska svolalo na pozemku stěžovatelky místní šetření a na základě projednání věci se stěžovatelkou přímo na místě vydalo nové vyjádření, ve kterém zohlední skutečný stav území v dané lokalitě a námítky stěžovatelky.

Podle § 20 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv je úřad povinen do 30 dnů od doručení závěrečného stanoviska sdělit ochránci, jaká opatření k nápravě provedl.

Podle § 20 odst. 2 písm. a) zákona o veřejném ochránci práv, jestliže úřad povinnost podle § 20 odst. 1 nesplní, nebo jsou-li opatření k nápravě podle názoru ochránce nedostatečná, ochránce vyrozumí nadřízený úřad.

Podle § 20 odst. 2 písm. b) zákona o veřejném ochránci práv může ochránce o svých zjištěních informovat veřejnost včetně sdělení jména a příjmení osob oprávněných jednat jménem úřadu.

Vyjádření ministerstva

Dne 16. 6. 2021 jsem obdržel Vaše vyjádření, v jehož úvodu jste nejprve zmínil, že do současné doby jste taktéž považoval naši spolupráci za velmi přínosnou.

Nyní však zásadně nesouhlasíte s výsledkem mého šetření, a to především v tom, že ministerstvo nedalo stěžovatelce možnost účastnit se místního šetření, že předložené fotografie nesvědčí ve prospěch tvrzení, že přízemní stavba na pozemku stěžovatelky by negativně ovlivnila hodnoty daného území a negativně by se uplatňovala při pohledu na areál kláštera ze západní strany a se závěrem, že odpovědi ministerstva nezohledňují stav území a nejsou přiléhavé.

K místnímu šetření konanému dne 9. 3. 2020 jste v obecné rovině uvedl, že odbor památkové péče ministerstva se, mimo jiné, zabývá vydáváním stanovisek a vyjádření k územně plánovací dokumentaci jako dotčený orgán podle § 26 odst. 2 písm. c) zákona o státní památkové péči.⁴ V rámci této agendy příslušný pracovník v terénu běžně ověřuje lokality, které jsou předmětem daných projednávání, aniž by kontaktoval majitele/investora. Toto šetření nelze podle ministerstva chápat jako důkaz ohledáním podle § 54 správního řádu.⁵

Dále jste mi sdělil, že vyjádření k návrhu na změnu ochranného pásma ze dne 4. 6. 2019 vydalo ministerstvo na základě § 154 odst. 1 správního řádu, nikoliv jako správní rozhodnutí či na základě § 149 správního řádu. Z tohoto důvodu přistoupili pracovníci ministerstva ke klasickému terénnímu šetření bez přítomnosti majitelky pozemku.

Poukázal jste na právní úpravu v § 17 odst. 5 zákona o státní památkové péči, kde se stanoví, že o změně ochranného pásma nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností na návrh krajského úřadu, který tento návrh předem dohodne s Ministerstvem kultury.

4 Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

5 Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Konstatoval jste, že krajský úřad ministerstvo od roku 2019 nekontaktoval, aby došlo k jednání ohledně návrhu, což podle ministerstva neberu v úvahu. Dále jste uvedl, že není v kompetenci ministerstva aktivně oslovovat pořizovatele územně plánovací dokumentace, aby s ním vypořádalo jeho připomínky, a současně není v jeho kompetenci, aby vyzývalo z vlastního podnětu krajský úřad k dohodovacímu jednání. V této souvislosti jste poznamenal, že pokud dodnes krajský úřad nezačal v této věci jednání, s návrhem patrně nesouzní. Krajský úřad svůj názor ministerstvu dosud oficiálně nezaslal.

Ohradil jste se proti mnou vyslovenému závěru, že fotografie pořízené ministerstvem v žádném případě nespovídají ve prospěch tvrzení, že by přízemní stavba na pozemku stěžovatelky negativně ovlivnila hodnoty daného území a negativně se uplatňovala při pohledu na areál kláštera ze západní strany. Konstatoval jste, že pracovníci ministerstva mají odpovídající odbornou kvalifikaci a praxi, aby posoudili, zda daná věc je v rozporu se zájmy památkové péče, či nikoliv. Proto ministerstvo stojí za svými vyjádřeními, které v této věci vydalo.

Sdělil jste mi, že akceptuje můj názor, že státní orgány při ochraně daného území selhaly. Současně jste ke mně vznesl otázku, zda jsem podnikl opatření k nápravě ve věci umístění nelegálního objektu na pozemku parc.č. V v k. ú. W, na který jste mě několikrát ve svých odpovědích upozorňoval. Tento fakt podle Vás neustále opomímám, stejně jako skutečnost, že pozemek stěžovatelky leží v ploše územní rezervy UR – 04 a k pořízení zahrady došlo v době, kdy již ochranné pásmo existovalo.

Závěrem své odpovědi jste konstatoval, že s mými opatřeními k nápravě nesouhlasíte, řádné terénní šetření v dané lokalitě proběhlo a v současné době neshledáváte nezbytným, aby se místní šetření opakovalo. Zároveň jste mě informoval, že do 30 dnů podá ministerstvo podnět k příslušnému úřadu podnět k zahájení řízení o odstranění stavby na pozemku parc. č. V v k. ú. W.

Právní hodnocení ochránce

Argument ministerstva ohledně právní povahy místního šetření, provedeného dne 9. 3. 2020 pracovníkem ministerstva, že šlo „pouze“ o terénní šetření, které nemělo povahu důkazu ohledáním ve smyslu § 54 správního řádu, považuji za zástupný. Navíc musím poukázat na to, že v odpovědi ministerstva ze dne 19. 4. 2021 nebylo uvedeno, zda příslušný pracovník provedl místní šetření v souvislosti s podáním stěžovatelky, nebo za účelem plnění jiných úkolů.

Rozumím tomu, že ministerstvo při vyřízení podání stěžovatelky vycházelo z tohoto podkladu, který mělo k dispozici, tato skutečnost však nebránila tomu, aby ministerstvo při vyřízení opakovaných podání stěžovatelky za účelem zjištění stavu věci, o němž nebudou pochybnosti, provedlo místní šetření za účasti stěžovatelky.

Trvám na tom, že kdyby mohla stěžovatelka přímo na místě ozřejmit důvody svého podnětu a nesouhlasu se stanoviskem ministerstva, nepochybně by to přispělo ke zlepšení komunikace mezi stěžovatelkou a ministerstvem a zvýšení její důvěry v objektivní posouzení věci.

Pokud jde o námitku ministerstva, že je krajský úřad nekontaktoval za účelem zahájení dohodovacího jednání ve věci návrhu na změnu ochranného pásma, uvádím, že právní

úprava týkající procesního postupu ve věci změny ochranného pásma nemovité kulturní památky je mi známa včetně povinnosti krajského úřadu návrh změny předem dohodnout s ministerstvem.

S ohledem na průběh šetření a trvale negativní postoj ministerstva k námitkám stěžovatelky a mým výhradám k postupu, jakým ministerstvo námitky stěžovatelky posoudilo, neshledávám důvod k tomu, abych krajský úřad vyzýval k zahájení dohodovacího jednání nad návrhem změny ochranného pásma, o kterou stěžovatelka již několik let usiluje. Spekulace o tom, zda krajský úřad s návrhem stěžovatelky souzní, či nikoliv, mi nepřislouší.

K námitce ministerstva, že si rodina stěžovatelky pořídila pozemek v době, když již bylo vyhlášeno ochranné pásmo, je třeba uvést, že stěžovatelka tento fakt nikdy nezpochybnila. Ve svých podáních adresovaných ministerstvu opakovaně poukazovala na to, že v době, kdy její rodina pozemek pořídila, zde žádné stavby neexistovaly. Nyní je pozemek obklopen čtyřmi dalšími pozemky a na každém z nich se nachází minimálně jedna stavba (od přízemní až po několikapatrovou). Území tedy vypadá zcela jinak, než v době, kdy rodina stěžovatelky pozemek získala do svého vlastnictví.

Stěžovatelka opakovaně žádala ministerstvo o posouzení situace vzhledem k danému již zastavěnému území a stavbám, které ze všech stran obklopují její pozemek, a žádala o vysvětlení a odůvodnění, jak může stavba uprostřed již dávno existujících staveb negativně ovlivnit ochranné pásmo.

Pokud jde o námitku ministerstva, že pozemek stěžovatelky leží v ploše územní rezervy UR-04, ani tuto skutečnost jsem v rámci provedeného šetření neopominul, jak mi vytýká ministerstvo. Rovněž stěžovatelka si je této skutečnosti dobře vědoma, neboť odbor dopravy a územního rozvoje Magistrátu města Olomouce (dále jen „magistrát“) stěžovatelku v přípisu ze dne 3. 1. 2019⁶ velmi podrobně informoval o tom, že se její pozemek parc. č. X v k. ú. W nachází částečně v ploše pro změnu využití v nezastavěném území 07/059K veřejné rekreace (R), zeleň rekreační krajiny a současně v územní rezervě UR-04 (D).

Pro upřesnění doplňuji, že magistrát stěžovatelku informoval také o tom, že podle evidované územní studie „*Prověřování územní rezervy komunikačního propojení v severní části města Olomouce*“ je zřejmě možné budoucí zmenšení plošné výměry rezervy tak, že rezerva by již nemusela po změně Územního plánu města Olomouce zasahovat na její pozemek parc. č. X v k. ú. W.

Do doby realizace území pro rekreaci obyvatel města na volně přístupných plochách s krajinnou zelení by podle magistrátu bylo možné umístit dočasnou stavbu (například úkryt na nářadí), ale až na základě posouzení, zda je z hlediska podmínek ochranného pásma kolem kulturních památek takový záměr přípustný.

S ohledem na výše uvedené konstatuji, že argument ministerstva, že se pozemek stěžovatelky nachází v ploše územní rezervy, je sice pravdivý, nicméně podle výše

6 Č. j. SMOL/002414/2019/OKT/PERS/Pos.

uvedeného sdělení magistrátu nejde vzhledem k evidované územní studii a možné změně územního plánu o nepřekonatelnou překážku v tom, aby na svém pozemku nemohla v budoucnu umístit stavbu, která bude v souladu s územním plánem a podmínkami ochranného pásma.

K námitce, proč jsem nepodal podnět k zahájení řízení o odstranění stavby nelegálního objektu na pozemku parc. č. V k. ú. W uvádím, že předmětem mého šetření byl postup ministerstva ve věci posouzení podnětu stěžovatelky k návrhu na změnu ochranného pásma, nikoliv postup (nečinnost) stavebního úřadu ve věci odstranění shora uvedené stavby.

Stěžovatelka svůj podnět směřovala výhradně vůči postupu ministerstva, proto jsem v rámci šetření příslušnému stavebnímu úřadu podnět v této věci nepodal. Uvítal jsem nicméně postoj ministerstva, které přislíbilo podnět k zahájení o odstranění dané stavby k příslušnému stavebnímu úřadu podat.

Shrnutí

Vážený pane ministře, vzhledem k tomu, že ministerstvo mnou navržená opatření k nápravě nepřijalo, rozhodl jsem se postupovat podle § 20 odst. 2 písm. b) zákona o veřejném ochránci práv, a vyzumívám Vás, že o svých zjištěních budu informovat veřejnost včetně sdělení jména a příjmení osob oprávněných jednat jménem úřadu.

O důvodech ukončení šetření vyzumím také stěžovatelku.

Děkuji Vám za spolupráci.

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
veřejný ochránce práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)